

Sprawa T-140/04

Adviesbureau Ehcon BV przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich

Zamówienia publiczne na usługi — Zaprośzenie do składania ofert — Odrzucenie oferty oferenta — Odpowiedzialność pozaumowna — Przedawnienie — Niedopuszczalność — Skarga oczywiście bezzasadna

Postanowienie Sądu Pierwszej Instancji (trzecia izba) z dnia 14 września 2005 r. . . . . II - 3291

Streszczenie postanowienia

1. *Skarga o odszkodowanie — Termin przedawnienia — Rozpoczęcie biegu terminu — Data, którą należy wziąć pod uwagę*
(art. 288 akapit drugi WE; statut Trybunału Sprawiedliwości, art. 46)
2. *Odpowiedzialność pozaumowna — Przestanki — Bezprawność — Szkoda — Związek przyczynowy — Niespełnienie jednej z przestanek — Odrzucenie skargi o odszkodowanie w całości*
(art. 288 akapit drugi WE)

3. *Odpowiedzialność pozaumowna — Szkoda — Szkoda podlegająca naprawieniu — Koszty poniesione w związku z postępowaniem sądowym — Wylączenie*
(art. 288 akapit drugi WE)
4. *Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich — Droga alternatywna wobec skargi do sądu wspólnotowego — Niemożność wykorzystania dwóch równoległych dróg — Dokonywana przez obywatela ocena możliwości powodzenia skargi skierowanej do Rzecznika Praw Obywatelskich*
(art. 195 ust. 1 WE; statut Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, art. 2 ust. 6 i 7)

1. Z artykułu 288 akapit drugi WE wynika, że powstanie odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty oraz wykonanie uprawnienia w zakresie naprawienia poniesionej szkody zależą od łącznego wystąpienia wszystkich przesłanek, to jest bezprawności zarzucanego instytucji zachowania, rzeczywistego charakteru szkody oraz istnienia związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem instytucji i przywoływaną szkodą. Zatem pięcioletni termin przedawnienia roszczenia w zakresie odpowiedzialności Wspólnoty, przewidziany w art. 46 statutu Trybunału Sprawiedliwości, nie może rozpocząć biegu, dopóki wszystkie przesłanki, którym podlega obowiązek naprawienia szkody, nie zostaną spełnione, a zwłaszcza przed skonkretyzowaniem się szkody, która ma zostać naprawiona.

dzeń do oczyszczania wody, który to powód nadal kwestionował, bowiem kryterium to nie znajdowało się w zaproszeniu do składania ofert — okoliczność, iż mógł on dowiedzieć się dopiero później, że to sporne kryterium zostało rzekomo zastosowane w sposób dyskryminujący, nie mogła spowodować przesunięcia momentu rozpoczęcia biegu przedawnienia roszczenia o odszkodowanie. Funkcją przedawnienia jest bowiem pogodzenie ochrony praw osoby poszkodowanej z zasadą pewności prawa. Termin przedawnienia został zatem określony przy uwzględnieniu między innymi niezbędnego czasu, jakim musi dysponować strona, która twierdzi, że została poszkodowana, aby zebrać stosowne informacje w celu złożenia ewentualnej skargi oraz aby sprawdzić fakty, które mogą zostać powołane na poparcie tej skargi. Znajomość faktów nie figuruje wśród przesłanek, które muszą wystąpić, aby bieg przedawnienia mógł się rozpocząć.

Jako że w ramach zaproszenia do składania ofert na usługi objęte dyrektywą 80/778 odnoszącą się do jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oferent przyjął do wiadomości zasadniczy powód odrzucenia jego oferty przez Komisję — to jest brak doświadczenia w zakresie projektowania urzą-

Podobnie okoliczność, w świetle której oferent ten rzekomo dowiedział się

o dodatkowej okoliczności przemawiającej na poparcie jego skargi już po opatrzonemu w uzasadnienie odrzuceniu jego oferty przez Komisję — podczas gdy od początku kwestionował główny powód tego odrzucenia, który ponadto stanowi zdarzenie będące przyczyną powstania szkody w rozumieniu art. 46 statutu — nie może prowadzić do ustalenia początku biegu przedawnienia na dzień uzyskania tych informacji. Takie stwierdzenie narzuca się tym bardziej, że w dniu, w którym jak twierdzi oferent, otrzymał on dokument oferty jednego z oferentów wybranych po przeprowadzeniu etapu selekcji, a nawet w dniu, w którym jak sam uważa, dysponował wystarczającymi dowodami, aby przedstawić skargę o odszkodowanie, to jest gdy Rzecznik Praw Obywatelskich podjął decyzję krytyczną w stosunku do Komisji, termin przedawnienia jeszcze nie upłynął.

czynności przerywającej bieg przedawnienia, nie wpływając na uprawnienia powstałe w okresach późniejszych, to tylko w szczególnej sytuacji zostanie wykazane, że badana szkoda była odnawiana codziennie po zaistnieniu okoliczności, które ją spowodowały. Nie jest tak, jeśli dane szkody — zakładając, że wystąpiły — zostały spowodowane w sposób natychmiastowy faktem odrzucenia oferty tego oferenta w zakresie przedmiotowego zamówienia publicznego, nawet jeśli pełny wymiar tych szkód można było ewentualnie ocenić dopiero po odrzuceniu omawianej oferty.

(por. pkt 39, 55–61, 67)

Wynika z tego, że wbrew hipotezie, że skarżąca nie mogła wnieść w rozsądnym terminie swej skargi, ponieważ z opóźnieniem dowiedziała się o okoliczności, która doprowadziła do wyrządzenia szkody, nie można wskazać jako dnia upływu terminu przedawnienia dnia następującego po normalnej dacie upływu tego terminu.

2. Powstanie odpowiedzialności pozasądowej Wspólnoty wymaga łącznego wystąpienia wszystkich przesłanek, to jest bezprawności zachowania zarzucającego instytucjom wspólnotowym, wystąpienia rzeczywistej i pewnej szkody oraz bezpośredniego związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem danej instytucji a omawianą szkodą. Jeśli jedna z tych przesłanek nie jest spełniona, skarga powinna zostać oddalona w całości, bez konieczności badania pozostałych przesłanek tej odpowiedzialności.

Ponadto o ile przedawnienie ma zastosowanie wyłącznie do okresu poprzedzającego okres pięciu lat od daty

Utrata możliwości uzyskania późniejszego zamówienia może być uważana

za rzeczywistą i pewną szkodę tylko w przypadku gdy, z braku zarzucanego nieprawidłowego zachowania Komisji, nie byłoby wątpliwości co do tego, że skarżącej—udzielono by—pierwszego zamówienia.

(por. pkt 75, 77)

3. W odniesieniu do szkody wynikłej z kosztów rzekomo poniesionych w celu uzyskania niektórych dowodów koszty poniesione przez strony w celu przeprowadzenia postępowania sądowego nie mogą same w sobie być uważane za stanowiące szkodę odrębną od kosztów postępowania. Ponadto nawet jeśli praca prawnicza jest w znacznym wymiarze wykonywana w trakcie postępowania poprzedzającego etap sądowy, poprzez „postępowanie” art. 91 regulaminu Sądu rozumie tylko postępowanie przez Sądem, z wyłączeniem etapu poprzedzającego. Wynika to między innymi z art. 90 tego regulaminu, który wspomina o „postępowaniu przez Sądem”. Zatem przyznanie takim kosztom charakteru szkody podlegającej odszkodowaniu w ramach skargi o odszkodowanie byłoby sprzeczne z bezzwrotnym charakterem kosztów ponoszonych podczas etapu poprzedzającego postępowanie sądowe.

(por. pkt 79)

4. Poprzez instytucję rzecznika traktat otworzył obywatelom Unii alternatywny do skargi przed sądem wspólnotowym tryb obrony ich interesów. Ten alternatywny tryb pozasądowy odpowiada szczególnym kryteriom i niekoniecznie ma taki sam cel jak skarga do sądu. Ponadto, jak wynika z art. 195 ust. 1 WE oraz art. 2 ust. 6 i 7 decyzji 94/262 w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich, te dwa postępowania nie mogą toczyć się równolegle. O ile bowiem skargi wniesione do Rzecznika Praw Obywatelskich nie przerywają biegu terminu na wniesienie skargi do sądu wspólnotowego, o tyle rzecznik powinien zakończyć swoje badanie oraz uznać skargę za niedopuszczalną, jeśli obywatel, który zwrócił się do niego, jednocześnie złożył skargę dotyczącą tych samych okoliczności faktycznych przed sądem wspólnotowym. Zatem do obywatela należy ocena, który z dwóch dostępnych trybów może lepiej służyć jego interesom.

(por. pkt 83, 84)